

© Erfgoedcel Denderland

TRAGE TRAPPERS WANDELING AAIGEM

Langsheen het parcours van 3 km ontdek je verhalen over Aigem, over de geschiedenis van het klooster en over de duivensport. Je komt voorbij kapelletjes, een watermolen en zelfs een werkende bakoven!

Rond drie woonzorgcentra in Erpe-Mere vind je Trage Trappers Wandelingen: in Aigem, Erpe en Mere. Deze wandelingen zijn toegankelijk voor iedereen, jong én oud. Zo werd extra aandacht besteed aan rolstoel- en buggyvriendelijkheid, zijn de afstanden niet te lang en bieden we toegankelijke informatie aan via een brochure en een audioguide in de ErfgoedApp.

Ontdek alle Trage Trappers Wandelingen op www.erpe-mere.be of haal je gratis brochure op in **EMotia**, Oudenaardsesteenweg 456, 9420 Erpe-Mere.

TRAGE TRAPPERS

AAIGEM

Wandelen langs erfgoed voor iedereen.

Trage Trappers Wandelingen

Rond drie woonzorgcentra in Erpe-Mere vind je Trage Trappers Wandelingen: in Aigem, Erpe en Mere. Deze wandelingen zijn toegankelijk voor iedereen, jong én oud. Zo werd extra aandacht besteed aan rolstoel- en buggyvriendelijkheid, zijn de afstanden niet te lang en bieden we toegankelijke informatie aan via een brochure en een audioguide in de ErfgoedApp.

Ontdek alle Trage Trappers Wandelingen op www.erpe-mere.be of haal je gratis brochure op in EMotia, Oudenaardsesteenweg 456, 9420 Erpe-Mere.

Liever digitaal?

Check de ErfgoedApp mét audioguide bij de wandeling!

- Installeer de Erfgoedapp via **Google Play** of **Apple App Store**.
- Open de Erfgoedapp.
- Klik op de oranje cirkel met kompas.
- Kies de wandelroute **Trage Trappers Aigem**.
- Tijdens het wandelen krijg je een melding (push bericht) op je smartphone wanneer je in de buurt van een erfgoedpunt komt.

WELKOM

op de Trage Trappers Wandeling in Aigem, een erfgoedwandeling die toegankelijk is voor iedereen.

Langsheen het parcours van 3 km ontdek je verhalen over Aigem, over de geschiedenis van het klooster en over de duivensport. Je komt voorbij kapelletjes, een watermolen en zelfs een werkende bakoven!

Geniet na de wandeling van een drankje in een van de cafeetjes op het gezellige dorpsplein van Aigem.

PRAKTISCH

- Toegankelijk voor iedereen, ook voor rolstoelgebruikers
- Uitgestippeld parcours van 3 km
- **Start en einde** van de wandeling: **WZC Sint-Vincentius, Aigemdorp 68**
- **Parkeren en sanitaire voorzieningen** aan het woonzorgcentrum

1. HET KLOOSTER VAN AAIEM

We starten de wandeling aan het woonzorgcentrum Sint-Vincentius, Aaigemdorp 68.

Je vindt er een onthaalbord met informatie over de wandeling en over de geschiedenis van **het klooster**.

© Agentschap Onroerend Erfgoed, 1976

Modernisering school en rusthuis jaren '60. Collectie Paul De Vuyst

Wist je dat het woonzorgcentrum Sint-Vincentius een **lange geschiedenis** kent?

In 1867 stichtten hier vier zusters van de Heilige Vincentius à Paulo van Deinze **een klooster, met een boerderij, een weeshuis en een meisjesschool**.

De zusters zaten niet stil: ze lieten het gebouwencomplex uitbreiden met een kapel, **een woonhuis voor de directeur en een pensioonaat en opvang voor oudere mensen**. Het werd een imposant bouwwerk in het dorp. Met wel 20 kloosterzusters was het een bloeiende kloostergemeenschap.

In de jaren 1960 werd weer volop gebouwd aan **een nieuwe school en een modern rusthuis**.

Het aantal zusters slonk aanzienlijk en tegen het einde van de 20e eeuw moesten de kloostergebouwen wijken voor een nieuw woonzorgcentrum. In 2009 verlieten de laatste drie zusters Aaigem.

2. 'T ONDERHOF

Met het woonzorgcentrum achter ons wandelen we rechts de straat Aaigemdorp naar beneden en slaan we de tweede straat links in. Dit straatje geeft uit op een fiets- en wandelpad. We houden halt aan de rustbank.

't Onderhof is van oudsher de benaming van deze weg. Vandaag is het een mooi fiets- en wandelpad, maar vroeger was het de **verbinding tussen het centrum van Aaigem** ("de Ploj") **en de wijk aan de overkant van de Molenbeek** ("den Berg").

© Agentschap Onroerend Erfgoed, 1976

© Agentschap Onroerend Erfgoed, 1976

© Erfgoedcel Denderland

De weg loopt "onder het hof". **Het hof was de belangrijkste boerderij van Aaigem.** Doorheen de geschiedenis kreeg het hof verschillende namen: "Hof te Aaigem", het "Groot Hof van Anchin", het "Kloosterhof" en het "Mertenshof".

Reeds in de **11^e eeuw** werd het **benedictijnenklooster** van Anchin eigenaar van het dorps-hof, samen met veel gronden in de omgeving van Aaigem. Wellicht werd het hof toen door monniken uitgebaat en bouwden zij de kerk van Aaigem. Vanaf de **14e tot de 18e eeuw** was het een **pachthof**.

Met de **Franse Revolutie** werd het klooster opgeheven en verkocht. Het "Hof te Aaigem" kwam **in privéhanden**, waaronder de **familie Mertens** die gedurende 150 jaar het hof uitbaatten.

Uit de oude doos

Kan jij nog hinkelen?

Op het fiets- en wandelpad 't Onderhof vind je een hinkelspel, leuk voor jong en oud!

3. DE RATMOLEN

We wandelen verder langs het fiets- en wandelpad tot aan de Ratmolenstraat, waar we rechts afslaan. We wandelen maar kort langs de Ratmolenstraat, want we nemen de eerste straat rechts tot aan de Ratmolen. We houden halt aan het brugje over de beek, waar je ook een erfgoedbord vindt met informatie over de molen.

Wist je dat de Ratmolen **vroeger een dubbelmolen** was?

Er draaiden twee raderen in het water van de Molenbeek: naast de **korenwatermolen** die we vandaag nog steeds op rechteroever zien, was er op linkeroever een **slagmolen** die olie kon persen.

De oudste bronnen over de molens dateren van **1542**: Matthijs van Lierde en zijn vrouw Gheertruit van Boxstael waren toen de eigenaars en bewoners van de molens, die toen **“Molens ten Broecke”** genoemd werden.

© Lut Bavay, Heemkundige Kring Erpe-Mere, 1976

In de **19^e eeuw** kreeg de molen zijn **huidige naam “de Waterrat”** of korter **“de Rat”**.

Dat was ook de naam van een herberg in de buurt.

De slagmolen bleef werken tot 1866 en werd dan een **woonhuis**, dat eind twintigste eeuw afgebroken werd.

In de korenmolen kwam er in 1851 een **stoommachine**. De molen bleef in gebruik tot rond 1960.

In 1994 werd de molen als monument beschermd.

Collectie Paul De Vuyst

4. LIVINUSKAPEL

*We steken de Ratmolenstraat over richting Hofveldweg.
Let bij het oversteken op voor het verkeer.
We volgen de Hofveldweg en slaan linksaf
de Aaigembergstraat op tot aan de Livinuskapel.*

De Livinuskapel werd gebouwd door **de familie D'hondt**, die er vlakbij nog steeds een hoeve bezit.

Het verhaal gaat dat Frederik D'Hondt (geboren in Aaigem op 15 april 1895) met paard en kar in een **verschrikkelijk onweer** terecht kwam. Uit schrik **beloofde** hij **een kapel te bouwen** indien hij het noodweer zou overleven. En zo geschiedde ...

De kapel heeft het zwaar te verduren gekregen. Door de afgezonderde ligging van de kapel kwamen **diefstal en beschadigingen** vaak voor. Zelfs de volledige vloer werd ooit uitgebroken en gestolen. Ondanks restauraties door de familie D'Hondt, raakte de kapel **vervallen** en bleef er enkel een **ruïne** over.

Gelukkig wordt de kapel **gerestaureerd**, zodat dit mooi stukje erfgoed een nieuwe toekomst krijgt.

© Erfgoedcel Denderland

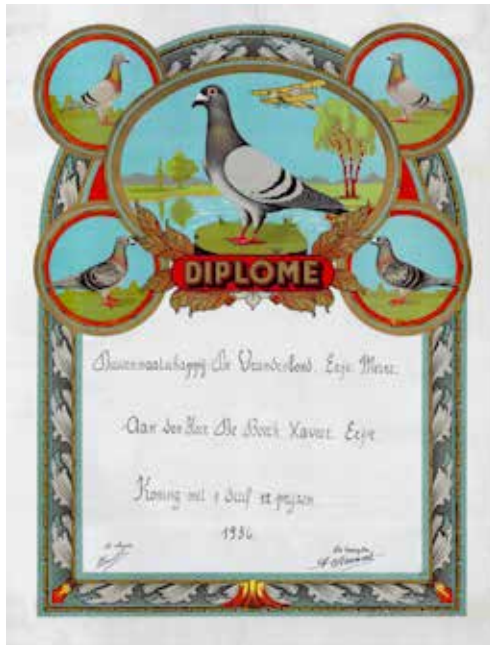
5. DUIVENLOKAAL “BIJ MIRA”

We volgen de Aaigemberstraat en slaan aan de Delestraat linksaf.

Op de hoek tussen de Aaigemberstraat en de Delestraat was vroeger een **duivenlokaal** gelegen: “Bij Mira”.

Het café werd zo genoemd omwille van de bijnaam van **uitbaatster Maria Debbaut**.

Naast de **duivensport** voorzag Mira ook plezier en vertier met **krulbollen**: deze volkssport werd in haar voortuin op de krulbolbaan gespeeld.

Duivendiploma Erpe-Mere, 1936.
Collectie Heemkundige Kring Erpe-Mere

6. DE BAKOVEN VAN HOEVE VAN CAUTER

We volgen de Delestraat tot aan de bakoven van hoeve Van Cauter.

© Erfgoedcel Denderland

Nabij de vierkantshoeve van de **familie Van Cauter** vinden we een bijzonder gebouwtje: **een bakhuis uit 1802**. In de oven werd **tot 1953 brood gebakken** voor de boeren, knechten en meiden van de hoeve. Het bakhuisje werd ook gebruikt **om hout te drogen** en om **knechten te slapen te leggen**.

Eenmaal de oven uit dienst werd genomen, raakte ook het gebouwtje in verval. In 1996 werd het bakhuis **gerestoureerd** en werd de oven terug in dienst genomen. Naast diverse soorten brood worden ook andere lekkernijen gebakken: taarten, koeken, vlaaien, speculoos, pizza's ...

De hoeve doet vandaag dienst als **gastenverblijf** “In de Losse Teugel”.

© Agentschap Onroerend Erfgoed, 1976

7. DE PLOSJ

Vanuit de Delestraat wandelen we via de Zakveldweg terug naar beneden. Vanaf de Hofveldweg volgen we dezelfde weg terug naar Aaigemdorp.

Vooraleer we terugkeren naar het woonzorgcentrum wandelen we via Aaigemdorp naar het gezellige dorpsplein. Hier kan je iets drinken in één van de cafeetjes en genieten van het uitzicht op het dorpsplein met de kerk.

Wist je dat Aaigem een **Frankische oorsprong** heeft? De naam zou komen van “**Aginga Haim**”, wat zoveel betekent als de woonplaats (heem) van de nazaten van Ago, de stamvader van de Franken.

Doorheen de geschiedenis was Aaigem een echt landbouwdorp met enkele hoeven rond de kerk.

Religie speelde steeds een **belangrijke rol in de geschiedenis** van het dorp. Reeds in de **9^e eeuw** was Aaigem grotendeels in handen van de **Gentse Sint-Baafsabdij**. In de **11^e eeuw** werd de **abdij van Anchin** een van de belangrijkste grondbezitters. Zij stichtten het klooster in Aaigem en het is niet ondenkbaar dat deze monniken de kerk uit de 11e eeuw bouwden.

De mooie **Sint-Niklaaskerk** die we vandaag kunnen bewonderen dateert echter uit **1785**, toen de middeleeuwse kerk grotendeels werd gesloopt. Enkel de vroeggotische toren dateert van 1300.

Doorheen de jaren was de Ploj het decor van tal van **feesten en tradities**. En ook vandaag kan je er de sfeer opsnuiven in één van de cafeetjes.

Processie in Aigem met herdertjes, 1960. Collectie Heemkundige Kring Erpe-Mere

Vanaf het dorpsplein keren we via de straat Aaigemdorp terug naar de start van de wandeling aan het woonzorgcentrum.

Colofon

Deze publicatie werd uitgegeven naar aanleiding van de Trage Trappers Wandelingen, een initiatief van Gemeente Erpe-Mere met ondersteuning van Erfgoedcel Denderland, waarbij drie wandelingen rond woonzorgcentra in Aigem, Erpe en Mere werden uitgewerkt om lokale erfgoedverhalen te ontsluiten voor iedereen, aangepast aan de noden van de bewoners van de woonzorgcentra als hun bezoekers of buurtbewoners.

Met dank aan Heemkundige Kring Erpe-Mere, de Streekspiegel vzw, WZC Sint-Vincentius Aigem, Johnny De Koker, Paul De Vuyst, Walter Scheerlinck, Lut Bavay, Dirk De Boeck, Gerrit Liessens en Geert de Schutter.

Redactie Gemeente Erpe-Mere, Heemkundige Kring Erpe-Mere en Erfgoedcel Denderland.

Vormgeving ape-translations.be

Eerste druk augustus 2021

V.U. Karim Van Overmeire, voorzitter projectvereniging Erfgoed Denderland, Onderwijsstraat 1 - 9300 Aalst.

© **Erfgoedcel Denderland**

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze publicatie mag gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotografie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en de auteurs. Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kunnen de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit eigen fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

